

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

Redacció i Administració

General Barceló, — 1. — 2.º

PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres herbes a n-es qui s'ho guany

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Eiol,
Ferrer, 5.—Ca-Pame Andreu Al-
cover, Plassa del Palau, 2.A Palma: Llibreria d'En Guasp,
Morey, 6.—Taller d'encuaderna-
cions d'En Francesc Ferrer,
Sta. Eulària, 25.—Llibreria Er-
nest Frau, Brossa.—Llibreria
d'Alomar y Fontdevila Brossa.

Parla En Revenjoli. Escoltan i oïren

Blat d'ase

N'haurem de donar un raig an ets anticlericals pe'ses arriesses qu'han fetes aqueixa setmana. Aqueix blat, que son verdancades, es es companatge que més els escau, per allò de qu'una cosa ha de dir ab s'altra. Ells estan encapirronats en fer asades? ¡Venga, idè, una raccioneta de blat d'ase per tots ells! qu'es de lo que passen més fretura.

I

Dimonis en carn humana

Se veu que n'hi havia un astol alloure dia 18 de setembre a Cullera quant hi esclatà aquella revolució de tigres i panteres, que mataren es Jutge de Cullera ab un des seus escrivans i s'esgotzi. Es vengut aqueys dies a Mallorca un natural de Cullera meteix, i mos ha contades coses horribilissimes que feren aqueils... heroes de sa República, es a dir, des crim i de s'iniquitat. Mos ha contat aquest bon senyor de Cullera que, com es Jutge de Sueca arribà an aquell poble, i se constituí a sa Casa de la Vila, buyda de tota Autoritat Municipal, per exercirhi ses seues funcions de tal Jutge, veient que ses turbes revolucionaries anaven a assaltar sa Casa de la Vila, feu tancar ses portes i posar barres, i pe'ses finestres va fer foc, tirant a l'ayre per fer por a la gent. Tant tirava a l'ayre, que no's sap que feris negú, estant, com estava sa plassa d'allà devant plena de gent. Ses turbes feren saltar ses portes, i se tiren demunt es Jutge i es seus dependets. Es Jutge s'agenoya devant aqueils tigres, demanant clemencia. Sa clemencia va esser qu'un ab una destraldada li taya's coll i li deixa's cap penjant ab un bon broll de sanc que s'escampà per tot allò. Mentres tant altres envesten s'escrivà i ab una guya de fer espartanyes li travessaren sa caixa des cos un perey de vegades, mentres ell fogia. Caygué's mig de sa plassa, i el deixaren allà es ès fent ses derrereres, bolcantse dins una bassa de sanc. Demanava aygo i un sacerdot per confessarse i que li duguessen es Combregar. El sent un d'aquells tigres revolucionaris, i agafa una roca ben afavorida, cridant:—¿No dius que vols l'hostia consagrada? Vetassí aquesta. I li tira aquella roca demunt es cap, i n'hi fa una coca..... An es pobre esgotzi l'encalsaren ferintlo de mala manera, fins qu'arribà an es riu Jucar, que passa per allà, i s'hi tira de dins, pero a s'altra banda des riu ja n'hi havia que l'esperaven, i allà l'acabaren de matar.....

¿No es ver qu'això es horrible, seuvatge, horrorós, aborronador? Idè ai-

xò son ses heroycidats, ses glories des republicans. An es crit de *Visca sa Republica!* se cometeren aqueys crims horribilissims qui clamen venjansa al cel. A favor d'aqueys criminals, pitjors que tigres i panteres, clamen ara tots es, periòdics republicans; clemencia per aqueys tigres i panteres deman en ara es caps-pares de sa República espanyola. Es natural; cadascú defensa's seus. Molta de clemencia per es criminals, gens pe'ses pobres victimes innocents, sacrificades per aquells monstros de crueldat i de seuvatgisme.

Ses persones honrades confien en s'inflexibilitat justiciera des Tribunals Militars. N'hem vistes massa de coses inverosimils en materia d'administració de justicia. S'integridat inespugnabile des Tribunals Militars es tota sa nostra esperansa.

Ja es hora, ja passa d'hora de que's espanyols honrats obriguen ets uys, i vegen aont anam a parar, si's crims des revolucionaris no son castigats així com ses lleys marquen.

II

Una nova obra d'iniquitat.

E-hu es sa qu'acaben de formatjar a Valencia ets alements revolucionaris, especialment es lerrouxistes. Com veuen que's processats p'ets assassins de Cullera i els demés crims que cometeren an es altres pobles veynats aclamant sa República, corren per males aygos, vuy dir, qu'están molt mal agafats i qu'els espera's castic merescut, ara tracten de veure si d'un vent o d'altre sostreuen aquells criminals a s'acció de sa Justicia Militar, que veuen que no's tors per res, ni negú li fa por, ni's retgira ab anòmims. I ¿quina l'han feta aqueils grandisims canalles? Idè han alsada una calumnia horrible an ets actuadors des Tribunals Militars, suposant contra tota veritat, qu'aquells han torturats horriblement es processats per que declarin crims i crims contra tota veritat; i fins han amenassat promoure un moviment dins ses nacions estranjeres contra Espanya, com en sa questió d'En Ferrer i Guardia. Ja's sap qu'han escrit a centres revolucionaris de Paris per fer foc contra Espanya, calumniantmos es Tribunals Militars espanyols d'emprar encara sa tortura per fer declarar es presos a gust de dits Tribunals. Es Govern ha manat obrir una ampla informació demunt tot això, i ha promés esser inexorable contra tots aqueils que resultin calumniadors i acusadors ab falsedat.—S'es vist res més indigne, més criminal, més canalla qu'aqueix nou atentat des lerrouxistes? A Valencia s'opinió pública n'està indignadissima i ses Autoritats n'han protestat, rebutjan'ho com una infame calumnia contra s'

Exèrcit i contra Espanya? Això es s' espanyolisme i s'amor des lerrouxistes! a s'Exèrcit ¡Bandetjats! ¡assassins!

D'orde des Govern, una Comissió de 4 metjes civils i 3 metjes militars ha regoneguts es presos que deyen que'ls havien torturats; i es set metjes han declarat que en tot es cos no'ls han trobada cap senya de tortura. De manera que's lerrouxistes una volta més han mentit i calumniat s'Exèrcit, i han tractat de deshonorar l'Espanya. ¡Grans canalles!

III

Altre pic «El Ideal»

Ja torna sortir es paperot republicà de Ciutat, pe'sa seua desgracia i des partit de que's diu «orga». Posa un enfilay de guitzeries d'aquell capesflorat d'En Pep Ulled, missatge d'En Lerroux, aont fa una gran alabansa d'aquell «Manifest» qu'En Lerroux va endressar an es «Joves Rebel·los» dia 1 de setembre de 1906 aont les deya:—«Robau, calau foc, matau, abusau de ses novicies»....!

Aquest «Ideal» de dissapte es des més fluixets, fadets i bobianets que son sortits. Més val així. Se veu que va ranca-sega ferm. Mos fa a sebre que a conseqüencia de ses barayes que hi ha entre republicans per lo de ses eleccions municipals, li son fuyts dos redactors: un tal A. Agustí i un tal E. Heredero.—¿No es ver qu'això de sa República se comensa a posar bé per.... anar a «So'n Tril·lo» a fer vaumes?

IV

Ell s'«Animalot pudent» ja no va d'aglans.

Ja hu ha deixat anar an allò d'«acorrallar mos» i d'esser sanostre «mort civil». Un cert subjecte, que «l'amo de ses mel·les» de s'«Animalot pudent» el fa servir de... «ventaya» entre ell i es públic,—dissapte passat posa una solemne declaració de que «no's vol rebaixar» pus aquell paperot discutit ab noltros, i mos «deixa entregat» an es «nostro» «desprestigi»; i «aconseya» an es seus «colaboradors», que «mos» «deixin anar per impossibles».—Está a la vista qui es es desprestigi: es qui hu dona a ses comes, com s'«Animalot» perque no va pus d'aglans, o es qui, com En Revenjoli, no ha parat un moment de donar ventim a to's ets anticlericals que's posen a tir, i segueix ab ses meteixes, sense recular gens gens, avançant sempre ad gran aplaudiment des públic honrat de Mallorca, que cada dia mos dispensa una acullida més franca i més resolta. Si això es «desprestigi», demanam a Deu que vaja aumentantmos si convé. Fa bé s'«Animalot» de «deixarnos per impossi-

bles.» ¿Com no hu veyra que no li bastaven totes ses seues trasses ni ses detota sa seua «puputera» nissaga per fermos recular una esquena de guina-vet ni amollar ni afluir en res ni per res? ¿No le hi diguerem ja dia 18 de mars, quant contestaren per primera vegada a ses seues envestides, qu'En Revenjoli «tè molta de corda» «per aguantar la mestra i acabar sa paciencia i fer perdre's corbam an es qui s'han figurat ferlehi perdre a ell»? ¿No le hi diguerem ja llavò que, «si Deu no hi alsa la má, n'hi ha per bona estona de Revenjoli»? Llavò diguerem això: ara deym més: qu'En Revenjoli, lluny de sentirse gens causat no havia tengut, si importa, tant de coratge may; lluny de considerarse a ses derrereres de sa seua campanya, considera que encara només es an es comensament; i que quant ets anticlericals de Mallorca hajem perdut es cantet i ja no tenguin ganes de piular ni bramar contra Deu i l'Esglesia Santa, pegarem an ets anticlericals de fora-Mallorca, que també hu han mester ferm. ¡Que hu tenguem en conte es qui ja comensa a estar carregats i re-de-carregats des saluet d'En Revenjoli!

Diu llavò s'«Animalot pudent» referent an En Revenjoli: «Per noltros desd'ara R. I. P.», això es, «ja es mort; descansí en pau».—Amèn! contestam noltros. Sí, pero es nosro descans es molt especial; descansam donant ventim a tota sa trequelada de caps-esflorats i carronyes anticlericals. Negú's pot figurar es gust que hi passam a lo que mos hi divertim; e-hi engrèixam.

Acaba s'«Animalot pudent» «donantmos les gracies» «per haverli demostrat ab proves» «que dins Mallorca hi ha algo més pore qu'un pore». Preu que si; i aquest «algo» es un cert paperot pudent, pitjor que's «pores» de quatre potes, que, si brutejen i se bolquen dins es llot, es perque, com no tenem inteligencia, no poren fer altra cosa; ara sa major part des qui escriuen aqueix paperot pudent, tenintne d'inteligencia, n'abusen criminalment, la fan servir per tot lo contrari d'allò per lo que Deu los ho donà, per guanyarse el cel fent bones obres; i, en lloc d'això, brutetjen i se bolquen dins es llot de s'escàndol, de s'indecencia i de s'immundicia contra Deu, contra l'Esglesia, contra tota cosa bona que los venga devant i no'ls entri pe'suy dret, i son ben re-de-poquissimes ses que'ls entrin per tal uy.

Dia 29 d'abril s'«Animalot» també va escriure un *Mot final* per dir que no's volia ocupar pus d'En Revenjoli ni de LA AURORA; i a la vista está com cumplí aquella paraula. Ara veurem si cumplirá sa que dona sobre lo meteix, dissapte passat.

Pe'sa nostra part, mentres ell no's

pos ab sa Relligió o ab so Clero, donam paraula de no posar mos pus may ab ell. Deu lo fassa un sant. Amèn.

V

S'estornell canalla de Mancor.

Sa matalofada que li eczibarem s'altre dia pe'sa canallada qu'havia escrita i enviada a s'*Animalot pudent* i aquest publicà contra'l Rt. Sr. Vicari de Mancor, se veu que li ha cogut ferm, i dissapte passat torna sortir demunt s'*Animalot pudent* vomitant senayades d'insults, impropis, arrieses, desvergonyes i brutors, no d'aquelles que puguen donar lloc a una *querella criminal*, sino d'aquelles qu'emprenen es noninguns per insultar impunement ses persones dignes. Lo qu'es cert que no sos én sa calumnia contra el Sr. Vicari de Mancor que apuntava entre retxes dins s'altre escrit que s'*Animalot* li publica dia 14 d'octubre. Se'n gordará com de caure de sostenir a les clares tal calumnia. ¿S'es vist res más desenfreit qu'un escandalós públic, com aqueix estornell de Mancor, ab sos fruys des seus escándols que corren p'es carrer a la vista de to'hom, tengui pit per alsarse a donar llissons de moralitat i de decencia an el Rt. Sr. Vicari, que per obligació sagrada des seu càrrec parroquial ha haguda de prendre certa actitud de dignitat i de zel contra aquells escándols de tal estornell? Venturosament tot Mancor coneix el Rt. Sr. Vicari i aqueix poca cosa qu'ha fetes posar tals indecencies i canallades demunt s'*Animalot pudent*.

VI

A una altra porta en donen dos.

S'«Animalot pudent» critica fort sa «Caixa Rural de St. Jaume» o «Sa Cooperativa des Rectors», que diu ell, pe'ses compres qu'ha fetes de figures rufions, i acaba dient: «En Revenjolli té sa paraula».—No, «Animalot»; qui la té, en tot cas, es es nostro confrare «El Anunciador». orga de dita «Caixa» i «Cooperativa». Es aqueix, si acás, que poria parlar autorisadament, si considera qu'es cosa d'aixo. Sobre tot aqueix bon confrare ja es desmammat, i nó ha mester menar pe'sa má. Essenti ell, no mos estableix a noltros afeccar moshi.

VII

¿Com sou tan cap juger?

Per vos parlam qu'heu enviat a s'«Animalot pudent» un mot verinós sobre que, anant devers «Jesús», véreu dins es Manicomí un Reverent Sacerdot, lo qual deys que vos «impressioná de mala manera». ¿Que té de particular qu'aquest Reverent sia allá, si s'estat de ses seues facultats mentals va fer necessari separar-lo de s'altra gent, i sa seua familia no'l volgué a altre manicomí, i encara hi es perque's facultats encara no han dit, que sapiguem, que se'n puga tornar a ca-seua?—En quant an allo que deys, gran bobia, de «unes rendes que les diuen de St. Pere i de St. Bernat per tots aquells capellans que tenen desgracies consemblants»,

vos demostrau ben poc enterat i ben mal intencionat». Aquelles «rendes» son per «capellans pobres», i aqueix an-o qui vos referiu, no hu es; i mal dement e-hu fos, a St. Pere i St. Bernat no hi ha lloc adequat per tenirhi «dements»; i no n'hi ha senzillament perque a cap des piadosos fundadors d'aquelles «rendes» les passá p'es cap senyalarles per tal cosa. Si es bidiu que se'n es anat a escriure aqueixes guizeries demunt s'«Animalot pudent», vol fer cap fundació d'aixó a St. Pere i St. Bernat, ¿que hi entregui sa candidat corresponent, i mos sembla que será servit.

VIII

¿E-hu veys com allá aont e-hi ha República tot va vent en popa... a sa man-revés?

Es periodics d'aqueys dies venen plens de noticies de soscaires i perills que corren es bastiments de guerra francesos. Ja sabeu que s'altra diassa va explotar a Tolon s'acorassat «Liberié» morinhi fets benes més de quatrecentos homos. De llavo ensá succeixen sovint a bordo des bucs de guerra de França conats d'incendi i accidents a sa maquinaria, que fan sospitar que tots aqueys soscaires surten d'un complot horrible de socialistes i anarquistes o de que s'empren materials esveuvats, fe's mal bé.

No fa gayre dies que a bordo de s'acorassat «Diderot» s'es revengué qu'un «curt-circuit-eléctric» va encendre's «dinams»; i, si no se'n temen tan aviat, ja no serien estat a temps a pagarho, i s'acorassat se seria fet derne. I no sols aixó, sino que també aqueys dies, es mariners de s'altra a corassa «Justice» no'aren que sortien espies i espies d'un depòsit de pólvora. Es Comandant des vaixell, com e-hu sap, fa negar d'aygo es depòsit de sa pólvora, i així salvá s'acorassat d'una explosió ferestíssima.—Temps enrera va explotar s'altra a corassat frances «Jena». Un enginyer de marina, Mr. Maisin, feu a-les-hores gravíssimes declaracions, qu'ha reproduides ara, dient que des que s'embarcaren pólvores tudades (deteriorades) dins el «Jena» i demés bas iments de guerra de França han succeides aqueixes explosions i demés soscaires, a pesar d'ell haverho fe ben avinent an es Ministre de Marina com embarcaren aqueixes dixoses pólvores, que hi hauria desgracies feres es.

Que'n prenguen no a es bobians que's figuren que allá ont e-hi ha República, tot va vent en popa. Si aqueixes ca ástrofes i soscaires d'eis a corassats francesos succeissen a cap Estat monárquic, serien de sentir es nostros republicans clamant contra sa Monarquia; pero com succeixen a una República, van ben alerta a dirne res. ¿Quins belitres més embelitra's!

IX

Es tir los surt pe'sa culassa

Així los ne pren an es socialistes. Esqueynaren tant aquest estiu i abans de s'estiu contra sa guerra, dient qu'ellis havien cobrada tanta de forsa dins

tota Europa, que aturarien qualsevol guerra que's Governos burguesos de ses Nacions provassen de moure. Si, an es dir d'ells, ells s'erren fets ets amos de ses melles ab aixó de sa guerra, i que ja no'n permetrien cap altra pus may. I aqueys estufornos, bravetjades i fil-a-bolir sortien sobre tot des socialistes francesos, i's socialistes espanyols i italians e-hu repetien com e cotorres que son sempre des francesos. Idó bé, precisament França ha moguda guerra an el Marroc, Espanya sostén sa de Melilla i Italia l'ha moguda i la sostén a Tripoli. I ¿es socialistes qu'han fet devant totes aqueixes guerres? Res. ¿Les han aturades? Tant com sa coa de s'ase. Aqueixes guerres segueixen fentse, i es socialistes están boca closa, i ben alerta a bategarse gens. Es qu'han tocat ab ses mans qu'aqueixes nacions, Espanya, França i Italia no son contraries an aqueixes guerres. De manera qu'ells, es socialistes, a pesar d'ells dirse sa veu des poble i qu'ells son s'expressió de sa voluntat nacional, resulta que ni son tal veu ni tal expressió, sino just una trequelada de baladrers i de xètxeres, que no representen més que sa seua propia toixarrudesa i carronyeria posantse sobiranament en ridicul. ¡Ja hu val ab aqueys socialistetxos!

X

Portugal a la biorra

E-hi va de tot aqueixa pobre nació ab so haverhi posada sa República. ¡Vaja quin desengán p'es pobres biduins que's figuren que, posant sa República dins una nació, tot queda arretglat i compost cop en sec, a's temps de dir Jesús, i que ja no hi ha d'haver pus desgavells ni coses que penjin, ni cases sense pa, ni panxes buydes, ni butxaques sense diners a voler, ni families sense recapte, ni lladres, ni malfactors, ni explotadors. Posaren sa República a Portugal, i tot segueix per l'estil de quant e-hi havia sa Monarquia, pero encara molt pitjor, i esposats a que pitjori molt més ab sa vogada del dimoni, ab so trofi d'En Barrufet qu'han pres totes ses coses allá. Es pobres clamen per que tot lo de menjar va caríssim, s'exèrcit se queixa des Govern perque permet ses mil barbaritats que fan es «carbonaris», especie de «voluntaris» des llibertinatge republicá. Fa devers un més que hi ha partides i estols de monárquics alsats ab armes, donant molt que fer an es Govern d'allá, essent es comensament d'una guerra civil, que respon a s'estat d'exasperació que's republicans han produit a totes ses persones d'orde i de religió. I ¿qu'ha fet es Govern republicá? Ha posada una «lley d'exceptió» contra's monárquics, per capxifollarlos, per botxinetarlos, per esveirlos sense cap mirament de dret ni d'humanitat. Si, han posats es monárquics fora de sa lley. ¡O si's Governos monárquics d'Espanya fessen contra's nostros republicans la mitat de lo que fa's Govern republicá a Portugal contra's monárquics d'allá! ¿que dirien es republicans d'aquí? Idó ara troben que lo que fa's Govern de Portugal contra's monárquics está molt ben fet. Es republicans son així: donen per bot tot allo que los favoreix a ells, i per dolent tot lo que los contraria. ¡Quins farsants! ¡quins hipocrites!

XI

¡O sa Conjunció Republicana-Socialista!

Se veu que's perns e-hi fluijxetjen fort devers Ciutat. Vaja, no llauen bé re-

publicans i socialistes ni republicans ab republicans. E-hu demostra s'*Obrer Balear* de dissapte, que condemna s'espectacle que donaren es republicans de Ciutat dia 22 d'octubre, barayantse sa *Junta General* ab so «Comité», i diu que's «va veure clarament que an es partit republicá de Palma li manca aquella discipiina qu'ha de posseir tot partit ben organiat».—Bevelavos, o republicans, an aqueixa oblada que's vostros compares socialistes, vos encivellen!

S'«Obrer Balear» torna piular, dissapte passat, contra sa guerra d'Espanya an el Marroc; pero hu fa ab molta... prudencia. Just en protesta, pero 's guarda prou de fer res de lo que deyen es socialistes devers maig i juny que farien; ¿que no deixarien embarcar ni un soldat cap an el Marroc ni despararhi un tir. Resulta es paperot socialista tar. «gubernamental i tan ximple, que acaba ab aquesta: «S'unic consol que mos queda, es que no mos poren prohibir que pensem contra sa guerra».—¿E-hu veys com es socialistes fan de «bons al·lots», per forsa?

Llavò entaferra es paperot socialista un raig de bestieses contra 's Jesuites: per exemple, les acusa de que «oblidant es seu ministeri d'oració, exploten grans industries, atresoren capitals inmensos i s'alimenten de sa sanc de paries (malanats) desvalguts».—¿No mos ne poria citar una qu'es una de «industria» s'«Obrer Balear» que's Jesuites «esplotin», «gran» ni petita? Veyam socialistetxos baladrers ¿aont ni quant es Jesuites han «esplotada» cap «industria», en no esser il·lustrarse i santificarse a ells [meteyis i il·lustrar i santificar ets] altres, escrivint llibres, estudiant, confessant, predicant, fent oració? Sí, socialistetxos baladrers, aqueys «capitals inmensos», des Jesuites on existeixen més que dins es vostro carabassot; les ha creats s'imagiació desvarietadora des revolucionaris, inimics mortals des Jesuites, des que hi ha Jesuites an el mon. En quant a que «es Jesuites s'alimentin de sa sanc de desvalguts», es una altra mentidassa revolucionaria. Massa saben es «desvalguts» que's Jesuites, lluny de xuclarlos san sanc, fan tot lo contrari: el assisteixen, els-e fan costat, cercantlos qui les puga donar sa má, si ells, es Jesuites, no poren, pe'sa seua pobresa, ferho directament. No, no'n surten may perjudicats «es desvalguts» d'acostarse an es Jesuites; en surten molt a favorits i aventatjats, fins i tot materialment. I si no, ¿que no sou capaços jo socialistetxos de s'«Obrer Balear»; de citar me'n cap de pobre ni «desvalgut», que s'hi siga campat malament ab sos Jesuites, que 's Jesuites l'hajen «esplotat» ni perjudicat en res ni per res, ni que li hajen xuclada ni una gota de «sanc»? ¡Hala! grans socialistetxos, feyslo quedar malament aquesta vegada an En Revenjolli!

Llavó mos fa a sebre s'«Obrer Balear» que En Canaiejas «es cent vegades més dolent qu'En Maura», Idó ¿com no'l tomen? No diuen es socialistes que tomaren En Maura i que no'l deixaran governar pus de dolent qu'era? ¿Com, idó, deixen governar En Canaiejas, si es «cent vegades pitjor qu'En Maura»?—Ah i també diu s'«Obrer Balear» qu'ara «un francés» ha descubert qu'En Maura ab sa guerra de Melilla l'any 1909 «va vendre sa Nació», aixó es, Espanya. Veyau si hu deu esser llest aqueix «francés»; Lo que no diu s'«Obreretxos» que n'hi donaren an En Maura d'Espanya ni

